

אמרות טהורות

מב"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

צו

תשפ"ד • גליון ק"ב

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב יהושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

שותף נאמן

הר"ר
החפץ בעילום
שמו הי"ו

הר"ר
אברהם ישעי'
זולדאן הי"ו

לט"נ
כ"ק מרן
אדמו"ר ה'נוד
דוד' זי"ע

גליון זה הוקדש ע"י:

הרב יהושע פאליק הכהן הרשקוביץ שליט"א
ראש הכולל הרה"ג רבי אברהם קליין שליט"א
ר' משה סבן הי"ו

לרגל שמחת קהלינו בישועה
הגדולה בפדות בית חיינו

בהודאה ובבקשה
"עד הנה עזרונו רחמיך ואל תטשנו לנצח"

גליון זה הוקדש לזכות

החתן הבה"ח אברהם מרדכי סולניק הי"ו

לכבוד שמחת נישואיו בשעטומ"צ

ויה"ר שיעלה הזיווג יפה, ויראה דורות ישרים ומבורכים,
מתוך רוב שמחה ונהת דקדושה

החתונה תתקיים אי"ה בשעטומ"צ ביום ג' הקרוב
אולמי הכרמים בית שמש

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת צו

ליל שבת קודש (שבת הגדול) תשפ"ג

עבודה זרה נוהג גם לדורות, ואע"פ שבטלו אנשי כנסת הגדול יצרא דעבודה זרה מ"מ נשאר עדיין היצר של מחשבת כוחי ועוצם ידי ו"כל מי שיש בו גסות הרוח וכו'" (סוטה ד':) ו"כל הכועס וכו'" (רמב"ם מדע הל' דעות ב' ג'), כי בכל אלו חושב במחשבתו שפלוני גרם לו הנזק או שכוחו גרם לו הצלחתו וזהו בחינת עבודה זרה במחשבה, ואיתא בחידושי הרי"ם ש"שבת הגדול" נקרא בשם זה לפי שבו משביתין הגדלות של כל דבר מלבד גדלות הבורא.

ובספה"ק בת עין (שה"ג פ' צו) כתב דעיקר גאולת מצרים היא מקליפת הגאווה וזהו (תהלים קל"ו י') "למכה מצרים בבכוריהם" שבכור הוא בחינת גסות הרוח, והביא בשם גדול אחד שפירש מאז"ל (אבות ה' א') "בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'", דאם הי' העולם נברא במאמר אחד לא הי' ניתן לומר יתוש קדמך ולא היו משיגים מעלת השפלות, אבל מכיון שנברא בעשרה מאמרות הי' קדימת היתוש ועי"ז יהי' שכר טוב לצדיקים, וזהו הרמז שפסח מצרים הי' מקחו מבעשור לרמז לבחי' עשרה מאמרות שהוא יסוד השפלות וביטול גסות הרוח שנעשה ביום זה.

וביאר הבת עין שלכן נולד עשיו קודם ליעקב כדי שלא יהי' ליעקב בחינת בכור של גאווה, אבל מ"מ כדי שיהי' "ויגבה לבו בדרכי ד'" לכן קנה הבכורה מאת עשיו

"צו את אהרן וגו'" וברש"י ז"ל "אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות, ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש חסרון כיס", וכ"ק אאזמו"ר זי"ע הביא בשם הרה"ק מהר"ש מינרוסלאב זי"ע שביאר, דבמחשבות הלב שאין לו כיס לכסותו צריך יותר זירוז ובקרבן עולה שמכפר על מחשבות שבלב רמז הכתוב שצריך זירוז על ענין זה מיד ולדורות.

והנה בשבת הגדול נצטוו ישראל לקחת השה להכינו לקרבן פסח והיו המצרים רואים ושיניהם קהות ולא יכלו לומר דבר, והנה במשך ארבעה ימים היתה אריכות נס זה אלא שעיקר הגדלות של הנס הוא בתחילתו, וצריך טעם מדוע נצטוו להכעיס את המצרים במשך ד' ימים.

ונראה בזה בס"ד, דהעוקר עבודה זרה צריך לשרש אחרי' ואם היו לוקחים השה תיכף וסמוך לשחיטתו אע"פ שהיו מכניעים את קליפת ע"ז במעשה, אבל עדיין היו עלול להשאר שורשים במחשבה, ולכן היו צריך להקדים לקיחתו מבעשור ובמשך ד' ימים אלו היו מכינים את הטלה שהיו המצרים עובדים לו ולמזל טלה שהוא בכור המזלות, ובזה הכניסו לליבם שהשי"ת הוא לבדו מנהיג את העולם ואין זר אתו.

ובזה יובן מה שנשאר שם שבת הגדול לדורות כי ענין זה להשבית מחשבת

הבורא שנגלה במעשה בראשית אז בע"כ נעשה האדם בשפלות רוח, וכשנעשה בבחינת "מכיך רמיא" יודעים שאפילו "לו יחי" גבר שנין אלפיין" לא יוכל להשיג גבורותיו ונפלאותיו.

ובשבת הגדול פוסקים לומר "ברכי נפשי" כי ביום זה מאירה גדלות הבורא מצד ניסי יציאת מצרים ע"י השבתת קליפת הגאווה ובכור המזלות, ואז משיג האדם מעצמו את גדלות הבורא ואין צריך להתבונן ביופי הבריאה כדי לומר "מה רבו מעשיך ד' וגו'", כי מבשרי אחזה אלוה- כיון שהכניעו קליפת רהב.

והנה בזוה"ק (פרשתן כ"ז). כתוב, "צו את אהרן" לית צו אלא עבודה זרה", [וכן איתא בגמרא (סנהדרין נ"ו:): "ויצו" (בראשית ב' ט"ז) זו עבודה זרה שנאמר (הושע ה' י"א) "הואיל הלך אחר צו",] שעל ידי קרבן עולה דסלקא לעילא מבערין ההיא מחשבה רעה של עבודה זרה ומפרישין לה מן הקודש, והיינו לפ"ד הרה"ק מהר"ש מיערוסלאב זי"ע שצריך זירוז ביותר על מחשבות הלב, וביאר בזוה"ק דהיינו על מחשבת עבודה זרה שכתוב בה (יחזקאל י"ד ה') "למען תפוש את ישראל בלבותם" שפוגמת אף בהרהור הלב.

ובזה יוכן מ"ש "אין צו אלא זירוז מיד ולדורות" ולכאורה הרי בדורות האחרונים ליכא יצרא דעבודה זרה שהרי הרגוהו אנשי כנסת הגדולה כדאיתא (סנהדרין ס"ד.), אכן מכיון שעיקר הזירוז הוא על מחשבת הלב שבה יש חסרון כיס ומחשבות שיש בהם אביזרייהו דע"ז יש גם בדורות האחרונים שהן כעס וגאווה וכוחי ועוצם ידי

שע"ז תהי' לו שפלות רוח וגם מעט התנשאות וחיזוק הלב לעבודת השי"ת.

והביא הבת עין ששמע מאביו שאמר בשם הרה"ק רבי ליבר זלה"ה כי שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול, כי "פסח" היינו ששומר פיו מלהסיח דיבורים אשר לא לד' המה וסח דיבורי קודש ושבת שלפני הפסח היא בחינת המחשבה שלפני הדיבור, וקורין אותו שבת הגדול שהיא גדולה במעלה יותר מבחי' הפסח בחינת הדיבור, וכתב שלזה רמזו רז"ל "אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים" היינו בחינת שבת במחשבה ובחי' שבת בדיבור שע"ז מיד נגאלין ונכנסין לבחינת הקדושה, עכתדה"ק.

ונראה ביאור דבריו כנ"ל, שאם היו זוכים הפסח בט"ו ניסן בלי הכנה של השבת הקודמת היו עוקרין הקליפה במעשה, וגם בדיבור ע"י מה שהיו אומרים את ההגדה "ואמרתם זבח פסח הוא" אבל עדיין היו נשאר שורש המחשבה, לכן הקדימו לכך מקחו מבעשור ואז היו מבזין העבודה זרה בליבם והיו מכניסים בלבם שאין למזל טלה שום תוקף עצמי, וכן היו עוקרים מלבם מחשבת כוחי ועוצם ידי שהיא קליפת רהב של מצרים וע"ז היו מקריבין קרבן הפסח במעשה ובדיבור כראוי.

ושבת היא זמן המסוגל לכך כי אז מאירה האמונה בחידוש מעשי בראשית ואז מסוגל לבוא למדת ענוה ושפלות רוח ולכן קבעו זכר הנס ליום השבת דייקא, ובזמר "י-ה ריבון עלם" אומרים "רברבין עובדך ותקיפין מכיך רמיא וזקיף כפיפין", רמז הפייטן שכאשר מאירה לעיני האדם גדלות

ויהי רצון שנזכה להכין לבנו לעבודתו ית"ש ולעקור כל שורש פורה ראש ולענה של כעס וגאווה, ונזכה לשמירת שתי שבתות כהלכתן ומיד נגאלין אמן.

לכן שפיר צריך זירוז מיד ולדורות, וכן עיקר העבודה של שבת הגדול לדורות הוא לעקור מחשבת ע"ז מן הלב שע"ז יהי' הדיבור והמעשה של חג הפסח במעלה הראוי'.

סעודה ג' (שבת הגדול) תשפ"ג

מקוננת, "כל הלילה" היינו זמן הגלות "עד הבוקר" זמן הגאולה, ומה גם "אש המזבח תוקד בו" שכביכול גם בשם הקדוש נגעה אש המזבח שנשרף שאין השם השם ואין הכסא שלם, וזהו הרמז ב"הו"א העולה" שחסרים תיבות אלו מן השם ומן הכסא שעלו ונסתלקו אותיות ה"ו מהשם ב"ה וא' מן הכסא כמ"ש (שמות י"ז ט"ז) "כי יד על כס י-ה וגו'", וז"ש רש"י "אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות" שעל ענין זה צריך לקיים כשופר הרם קולך בכל דור ודור, ו"ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון כיס" כי"ס בגימט' עם הכולל צ"א כמנין הוי' אדנ"י שהוא קב"ה ושכינת', שהזירוז והתוכחה הם להורות לעם שיעשו תשובה בגין גלות השכינה הקדושה, עכתדה"ק.

וביחוד בימים אלו שלב כל יהודי נכסף לחצרות ד' צריך להתעורר ביותר, כי בודאי גם בשמים יש כיסופין גדולים להחזיר השכינה לציון ואין לשער גודל הצער מגודל אריכות הגלות, ו"אש המזבח תוקד בו" ואש זה תוקד על מזבח לבבינו לעורר אותנו לתשובה וככל שיהי' לבבנו טהור יותר וראוי להיות משכן לו יתברך כך נזכה יותר לקרב החזרת השכינה לציון.

השי"ת נתן לנו ברחמיו את שבת הגדול כדי לקיים בו "משכו ידיכם מאלילים וקחו לכם צאן של מצוה" (רש"י שמות י"ב ד'), כדי שנכין את לבנו לקראת חג הפסח הממשמש ובא שנוכל להכנס אליו בטהרה לבער את החמץ מקרבנו ולהכניס את קדושת המצה, ובעז"ה גם קדושת קרבן פסח שנזכה להקריבו במהרה ולצאת מגלות הנפש של קליפת מצרים לחרות עולם.

והנה נכספה וגם כלתה נפשינו לחצרות ד' ואילו זכינו הי' כבר בידינו שה של מצוה להתכונן להקריבו, אבל עדיין אסור לנו להתייאש ואע"פ שכבר אין סיפק להקריב קרבן הפסח ע"י טהרת פרה מ"מ הרי טומאה דחוי' בציבור, ועכ"פ יש לנו להתאחד בקדושת הציבור שע"ז נדחה הטומאה ונזכה להקריב קרבן ד' במועדו.

ובספה"ק אור פני משה רמז בכונת הכתוב "צו את אהרן ואת בניו" המה התלמידי חכמים שיאמרו תוכחה לישראל, "זאת תורת העולה" השכינה הנקראת "זאת" נמצאת בעוה"ר מושפלת בעפר וע"י תשובה ומעש"ט יכולה היא לעלות מעפר, וצער השכינה אין לשער "על מוקדה על המזבח" כלומר על מה שנשרף הביהמ"ק על זה היא

ו"בשל מבושל במים" אם ח"ו נכשלנו בחטא יש לרחוץ עצמנו בלימוד התורה שנמשלה למים ובמי בוכים, ואין להותיר עבודת התשובה עד בוקר היינו עד זמן סילוק האדם לבית עולמו אלא "אשרי איש ירא את ד'" בעודו בחור בכוחו.

ובאלשיך הקדוש כתב שד' ימי ביקור עד הפסח הם כנגד ד' אותיות של שם הוי" ב"ה, ואור לארבעה עשר יש לבדוק את החמץ זה היצר לאור נר ד' נשמת אדם וכמו שכתבו גם בעוד ספרים קדושים, והכל הכנה לקראת חג הפסח המשמש ובא שבו צריך לזכות לכה"פ למעין מורא גדול זו גלוי שכינה שהרי סמוכין אנו אתכא דרחמנא, והשי"ת וכל הפמליא של מעלה יורדים לבתי ישראל שמתקדשים בקדושה העליונה וצריך כל אחד להכין את לבו ומוחו בהכנה דרבה.

ואא"ז הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע אמר ברמז הנוסח של קידוש "תחילה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים", ובאמת כבר אמר חותנו הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע על נוסח זה שמזה יקח כל אחד חיזוק לנפשו, שגם אם נפל לשערי טומאה יוכל לצאת משם וכמו שהי' ביציאת מצרים שהיו במ"ט שערי טומאה וזכו לצאת מאפילה לאור גדול. אכן חתנו הגדול הוסיף בזה לענין מה שכתב בראשית חכמה שכל המצוות שהאדם עושה בעודו רשע לא ירצו לקרבן אשה לד' וכמ"ש (ירמיהו ד' ג') "נירו לכם ניר ואל תזרעו אל הקוצים", ולפי זה יש טענה ליצה"ר כשיגיע יום השבת וצריך לקדש היום ולקיים שאר מצוות היום הנה יעמוד היצה"ר לפניו שלא יתפלל ולא יקדש על היין כיון שלא עשה תשובה עדיין, אבל באמת אינו כן כי אדרבא כי מצוה הבאה

וממילא מובן מה שקיבל הרמ"ק זי"ע מפי אלי' הנביא ז"ל שאמירת פסוק "אש תמיד וגו'" מסוגל לטהרת הלב, שכאשר תוקד בלבבנו אש קודש לזכור אש אשר תוקד למעלה להחזיר השכינה הקדושה לציון יעורר הדבר לטהר לבנו לעבודתו.

ובפרשתן כתוב "זאת התורה לעולה וגו'" וארו"ל (מנחות ק"י). כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וכתב השלה"ק דרוז"ל אמרו (סנהדרין ס"ה.) ד"עקימת שפתיו הוי מעשה" ולכן אמירת פרשיות הקרבנות נחשב כמעשה, אכן דייקו לומר עקימת שפתיו כי רק האומר פרשיות אלו מתוך צער ובכי ויגון שאז שפתיו מתעקמות מכאב זהו נחשב למעשה. אכן לעתיד כתיב (תהילים קכ"ו ב') "אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רינה" וכן כתיב (תהילים נ"א כ"א) "אז יעלו על מזבחך פרים" ולא יהא די באמירת הפרשיות רק נקיים מצות הקרבת הקרבנות בפועל ממש, ובאלשיך הקדוש מפרש מצות אכילת קרבן הפסח בדרך רמז על הכנעת היצר, כי ש"ה בגימט' היצר" והיו מקיימים בו בשעת הקרבתו ד' מיתות בית דין ומכוונים להכניע כח הסט"א שנתלבש בו במצרים, והרמב"ן כתב שהיו עובדים לטלה לפי שמזל טלה הוא בכור המזלות, ונצטוו לזבחו בט"ו לחדש ניסן שהוא תוקף מזל טלה כדי להודיע שאין לו שום כח ושליטה והוא ית"ש לבדו שליט בעליונים ובתחתונים.

ובספה"ק אור פני משה (פ' בא) כתב לפרש עפ"ד האלשיך הקדוש הנ"ל "אל תאכלו ממנו נא", שלא להתפתות למה שמבקש היצר מאיתנו [אין נא אלא לשון בקשה] לעסוק בגופניות או לחטוא ח"ו,

יכול לקחת עצמו לקדושת הפסח אע"פ שעדיין לא רחץ עצמו כראוי מהרע שהי' שקוע בו, וזהו קדש קודם ורחץ שניתן לנו רשות לקדש עצמנו ומכח זה נבא לרחיצה ותשובה הגונה.

אכן בעת הזאת שמצוין אנו בימי הביקור שלפני חג הפסח עלינו לעשות כל טעדיקי לרחוץ עצמנו מכל טומאה מבית ומחוץ ע"י קדושת התורה, וע"י תשובה בבכי ודמעות כמו שרמז האור פני משה בפסוק "ובשל מבושל במים".

ואא"ז הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע אמר ברמז הנוסח שאומרים בתפלת שחרית של שבת "טובים מאורות שברא אלוקינו וכו'", עפ"י מאמר הגמרא (קידושין ל'): "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו", וזהו "טובים מאורות שברא אלוקינו" הם הצדיקים המאירים לארץ ולדרים, אמנם "יצרם" היינו היצר הרע שלהם "בדעת בכינה ובהשכל" בתחבולות יעשה עמם מלחמה והוא נטפל לתלמידי חכמים ביתר שאת ובערמומיות יתירה משאר המון עם, אבל השי"ת "כח וגבורה נתן בהם" בצדיקים אלו "להיות מושלים" על יצרם "בקרב תבל" היינו ע"י התבלין של תורה שעל ידו ימשלו על יצרם.

ובהפטרה של שבת הגדול אומר לנו הנביא מלאכי בשליחות השי"ת (מלאכי ג' ד') "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות", שהשי"ת המצפה וממתין זה כאלפיים שנה לקרבנות שלנו מבטיח לנו שאע"פ שאנו דור יתום שעברו עלינו תהפוכות הגלות ונפלנו בכמה נפילות, עכ"ז תערב לפניו ית"ש המנחה

לידך אל תחמיצנה רק תאמין בלבך שקדושת יום השבת וקיום המצוה תעמוד לך לעורר לבבך לעשות תשובה, ויש ללמוד זאת מיציאת מצרים שהיו משועבדים בגוף ובנפש לפרעה ולמצרים בלי שום התעוררות של תשובה, עד שנתעוררו ע"י יציאת מצרים וקבלו עליהם קדושת ליל פסח ואחר שקיבלו קדושת ליל פסח באה להם התעוררות לתשובה בכל עת יותר ויותר, וזהו שאנו אומרים "תחילה למקראי קודש" היינו שבתחילה יקרא קודש לעצמו רצה לומר אע"פ שלא תיקן חטאיו ולא שב כראוי עכ"ז יתחיל ויעשה דברי קדושה, "זכר ליציאת מצרים" שאע"פ שהיינו במ"ט שערי טומאה ולא היו יכולים לעשות תשובה כראוי אעפ"כ התחילו תיכף בדברים שבקדושה.

והנה בספה"ק אמרי יוסף (סו"פ שופטים) הביא בשם הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע שאמר על מאמר רז"ל (ברכות ה.) "אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו וכו' פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה וכו'", ולכאור' איך יתכן לומר פשפש ולא מצא והרי אין לך עוון גדול מביטול תורה, אלא שכל זמן שהאדם בבחינת רשע רח"ל אם לומד ברשעו טרם ששב בתשובה מוסיף ח"ו כח בקליפות, ולזה טרם שפשפש ולא מצא חטאים אחרים אין לתלות היסורים בביטול תורה דאולי הוא רשע שאין השי"ת רוצה כלל בתורתו, ורק אחר שפשפש ולא מצא הרי כיון שאינו בעל עבירה הרי ביטול תורה לעוון גדול יחשב אצלו כיון שהשי"ת חפץ בתורתו עכדה"ק, אמנם אין זה סותר להנ"ל כי בודאי כל זמן שאוחז בדרך רשע ע"ז כתוב (תהילים נ"ט ז') "ולרשע אמר אלוקים וגו'", אבל ברגע שמחליט למשוך ידו מן הע"ז מיד

לבבות ישראל לאביהם שבשמים, והקדים
"לב אבות על בנים" ואח"כ "לב בנים על
אבותם" כי השי"ת יאיר פניו אל דורינו
השפל, ואורו של משיח יבעיר תשוקה
בלבבות ישראל לשוב אליו "והי' ד' למלך
על כל הארץ".

ויהי רצון שנזכה להכין את לבבינו לחג
הנכסף ונזכה להנצל ממשוהו חמץ
וממשוהו יצה"ר וממשוהו יסורים, ונזכה
לעבוד את השי"ת בשמחה בלי שום חמיצות
והשי"ת יאר פניו אתנו סלה ויגאלנו במהרה
גאולת עולם אכי"ר.

שנקריב לפניו כמו שהיתה עריבה לפניו
המנחה והקרבנות של דורות הקודמים שהיו
בעלי השגה גבוהה, ועל כן השי"ת מתחנן
לפנינו שנעשה ככל יכולתינו לקרב חזרת
השכינה הקדושה לציון ואז "ישמחו השמים
ותגל הארץ".

והשי"ת מבקש מאתנו "שובו אלי ואשובה
אליכם" שנעשה את הצעד
הראשון לשוב בתשובה ולהתקרב אליו, אכן
לבסוף אומר הנביא (שם כ"ג-כ"ד) "הנה אנוכי
שולח לכם את אלי' הנביא וגו' והשיב לב
אבות על בנים ולב בנים על אבותם", ובזה
נרמז שהשי"ת ישלח לנו את נביאו לקרב

